

**ХІРУРГІЧНА ПАТОЛОГІЯ СВИНЕЙ В УМОВАХ АВ ТОВ «АГРОЦЕНТР К»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Білий Д.Д.

*кандидат ветеринарних наук, доцент Дніпропетровського
державного аграрно-економічного університету,
Україна, м. Дніпропетровськ*

Скляр Р.С.

*магістр ветеринарної медицини, головний лікар
Аграрно-виробничого товариства з обмеженою відповідальністю
«Агроцентр К» Дніпропетровської області*

Сливка Д.О.

*студентка-магістрантка Дніпропетровського
державного аграрно-економічного університету,
Україна, м. Дніпропетровськ*

**SURGICAL PATHOLOGY PIGS UNDER AI LLC
"AGROCENTR K" DNIPROPETROVSK REGION**

Bely D.

*candidate of veterinary sciences, associate professor of
Dnipropetrovsk State Agricultural and Economic University,
Ukraine, Dnipropetrovsk*

Sklyr R.

*Master of Veterinary Medicine,
Chief Physician Agricultural and industrial company with
limited liability "Agrocentr K" Dnepropetrovsk region*

Slivka D.

*Master's students of Dnipropetrovsk State Agricultural and
Economic University, Ukraine, Dnipropetrovsk*

Анотація

Проведено аналіз хірургічної патології свиней в умовах АВ ТОВ «Агроцентр К» Криничанського району Дніпропетровської області. Встановлено значний відсоток реєстрації хірургічних хвороб у свиней, особливо серед племінних кнурів (становить 56 % від загальної кількості незаразних захворювань). В структурі даної патології ведуче місце

займають травматичні пошкодження, обумовлені особливостями експлуатації, утримання і годівлі.

Abstract

Analysis of surgical pathology of pigs in terms AB of "Agrocentr K" Krinichansky of Dnipropetrovsk region. Established a significant percentage of registration of surgical diseases in pigs, especially in breeding boars (56% of total non-communicable diseases). The structure of this pathology leading place is occupied by traumatic injuries due to the peculiarities of operation, maintenance and feeding.

Ключові слова: хірургічна диспансеризація, свині, хвороби, травматизм, рани, артрити, абсцеси

Keywords: surgical check-ups, pigs, illness, injuries, wounds, arthritis, abscesses

Перехід свинарства на промислову основу і впровадження сучасних досягнень науки відкрили нові можливості значного збільшення виробництва м'яса. В той же час, наявні стримуючі фактори, які можуть гальмувати інтенсивний розвиток свинарства. До них відносять неякісні корми, неповноцінні раціони, порушення умов утримання, захворювання тварин різного профілю, зніженість конституції [1].

Додатково, перехід свинарства на промислову основу загострив і технологічно закріпив вплив на тварин несприятливих факторів.

Найбільш поширеною патологією в умовах сільськогосподарських підприємств є травматизм тварин. Смертність, пов'язана із травмами до надання першої допомоги досягає 9 – 24 %. Клінічний досвід свідчить про те, що порушення життєдіяльності організму, що виникають безпосередньо після травми, носять хронічний характер. Технологічний травматизм свиней призводить до значних економічних збитків, які складаються із зменшення маси тіла тварин, передчасної вибраковки, зниження товарного виду туш і шкур, падежу травмованих свиней [2].

Вимоги інтенсифікації свинарства не дозволяють виходити за кордони конвеєра, що не дає змоги повністю уникнути небажаного впливу несприятливих факторів технологічним шляхом. Тому набула актуальності проблема поєднання еволюційно обумовлених фізіологічних можливостей високопродуктивних свиней із сучасними методами ведення виробництва [3, 4].

Також важливою проблемою, яка обумовлює значні економічні збитки є захворювання дистального відділу кінцівок. Зокрема, гнійні, гнійно-некротичні і гнилісні ураження тканин у свиней досягають 10 – 12 %. Частіше зазначені процеси представлено ранами, виразки, дерматити, артрити, остити, ламініти, пододерматити [5].

Враховуючи актуальність проблеми своєчасної діагностики, лікування і профілактики хірургічних захворювань в умовах свиного господарств, була поставлена **мета дослідження** – визначити поширеність хірургічних хвороб свиней в умовах АВ ТОВ «Агроцентр К» Криничанського району Дніпропетровської області.

Матеріал та методи дослідження. Вивчення проблеми поширення і особливостей перебігу хірургічної патології у свиней проводили в умовах АВ ТОВ «Агроцентр К» Криничанського району Дніпропетровської області, яке є одним із провідних виробників свинини в регіоні. На сьогоднішній момент загальне поголів'я в даному підрозділі господарства налічує близько 15 000 свиней. Дослідження проводили протягом 2013 – 2015 років.

Хірургічна диспансеризація включала в себе аналіз раціону, умов утримання і експлуатації, збір анамнезу, клінічне обстеження тварин різних груп, за необхідності – проведення додаткових інструментальних і лабораторних досліджень. При виявленні патології хірургічного профілю тваринам призначали відповідне лікування, надавали рекомендації щодо корекції раціону і умов утримання. Зазначені заходи в господарстві здійснюють 1 раз на рік.

Результати досліджень та їх аналіз. Аналіз проведеного обстеження поголів'я свиней різних технологічних груп в умовах АВ ТОВ «Агроцентр К» Криничанського району Дніпропетровської області вказує на високий рівень організації сільськогосподарського виробництва.

Найбільш поширеною в господарстві є внутрішні незаразні хвороби, які діагностуються у кнурів в 44 %, свиноматок – 57 %, свиней на відгодівлі – 58 % випадків. Головним чином, зазначена патологія пов'язана із недоліками годівлі та утримання. Захворювання хірургічного профілю реєструються, відповідно, у 56, 32 та 37 % тварин. Серед незаразних хвороб акушерсько-гінекологічні хвороби виявляються у свиноматок в 11 %, свиней на відгодівлі в 5 % випадків (таблиця 1).

Таблиця 1

Структура незаразної патології свиней (%)

Захворювання	Кнури	Свиноматки	Відгодівля
Внутрішні незаразні	44	57	58
Хірургічні	56	32	37
Акушерсько-гінекологічні	-	11	5

Поширеність хірургічних хвороб в різних технологічних групах обумовлена особливостями їх утримання та експлуатації (таблиця 2). Серед зазначених захворювань

свиней в умовах промислового виробництва найбільш поширеними є рани, які складаю у кнурів 22 %, свиноматок 18 %, свиней на відгодівлі 19 % від загальної кількості тварин із даною патологією. Крім того, у кнурів достатньо часто діагностуються тендовагініти (13 %), артрити і пододерматити (12 %), тріщини ратиць (11 %), забої (9 %), виразки (8 %). В даній групі рідко зустрічаються абсцеси (5 %), дерматити (4 %), грижі (3 %), флегмони (1 %).

У групах свиноматок найбільш поширеними є абсцеси (12 %), забої і артрити (11 %), тріщини ратиць (10 %), пододерматити (9 %) і тендовагініти (8 %). Як і у кнурів рідко зустрічаються флегмони (1 %), виразки (4 %), грижі (5 %).

На відміну від вище перерахованих груп тварин, у свиней на відгодівлі в абсолютній більшості випадків діагностують хірургічну патологію травматичного походження: абсцеси та забої (14 %), дерматити (13 %), а також грижі (11 %).

Таблиця 2

Захворювання хірургічного профілю свиней в умовах промислового виробництва (%)

Захворювання	Кнури	Свиноматки	Відгодівля
Рани	22	18	19
Забої	9	11	14
Дерматити	4	7	13
Абсцеси	5	12	14
Флегмони	1	1	1
Артрити	12	11	6
Тендовагініти	13	8	6
Тріщини ратиць	11	10	7
Пододерматити	12	9	6
Виразки	8	4	3
Грижі	3	5	11
Всього	100	100	100

Таким чином, виявлена хірургічна патологія вказує на її залежність від особливостей використання тварин, хоча у всіх випадках першість займають хвороби травматичного походження. Зокрема, серед поросят першість займають захворювання, обумовлені безпосереднім впливом пошкоджуючи механічних факторів. Для дорослих тварин, які використовуються для відтворення стада основні захворювання пов'язані із їх значною вагою та особливостями експлуатації.

Необхідно відзначити відсутність сезонності хірургічних захворювань, що підтверджує результати досліджень інших науковців [6, 7].

Таким чином, незважаючи на значну увагу, яку приділяють спеціалісти ветеринарної медицини профілактиці хірургічних хвороб в умовах промислових підприємств, їх кількість суттєво не зменшується. Дана ситуація, насамперед, обумовлена значною часткою в їх структурі технологічного травматизму, який пов'язаний із особливостями технології, експлуатації, комплектування груп, транспортування тощо.

Удосконалення профілактичних заходів в умовах даного господарства дозволило значно знизити рівень травматизму та, відповідно, частку хірургічних хвороб в структурі незаразної патології. Тому, в подальшому доцільним є проведення регулярного обстеження поголів'я з метою ранньої діагностики хірургічних захворювань та їх ефективного лікування.

Висновки

1. Хірургічні захворювання характеризуються широким розповсюдженням в умовах сільськогосподарських підприємств, діагностуючись в 32 - 56 % випадків від загальної кількості незаразних хвороб свиней. Найбільш часто зазначена патологія виявляється у племінних кнурів.

2. Особливості ураження тканин обумовлені, головним чином, у племінних тварин експлуатаційними факторами, а у свиней на відгодівлі – порушенням умов утримання і годівлі.

3. Зниження рівня хірургічної патології у свиней в умовах промислового виробництва можливий при регулярному проведенні хірургічної диспансеризації, дотримання ветеринарних і зоогігієнічних вимог та корекції профілактичних заходів.

Література

1. Евдокимова В. И. Изучение причин травматизма свиней в условиях промышленного производства в Вологодской области / В. И. Евдокимова, А. В. Рыжаков // Свиноводство. – 2007. - № 1. – С. 24-25.

2. Чунихин П.В. Анализ хирургической патологии у свиней в условиях специализированных хозяйств / П.В. Чунихин // Научное обеспечение агропромышленного производства: материалы Междунар. науч.-практ. конф. – Курск, 2010. – С. 52-54.

3. Брынько А.Ю. Технологический травматизм у свиней и его экономическое значение: автореф. дис. на соискание уч. степени канд. вет наук: спец. 16.00.05 «Ветеринарная хирургия» / А.Ю. Брынько. – Воронеж, 2006. – 22 с.

4. Петухов В.В. Технологический травматизм свиней и его профилактика: автореф. дис. на соискание уч. степени канд. вет. наук: спец. 16.00.05 «Ветеринарная хирургия» / В.В. Петухов. – Воронеж, 2000. – 24 с.

5. Елисеев А.Н. Гнойно некротические поражения тканей пальцев у свиней в условиях промышленных комплексов и фермерских хозяйствах / А.Н. Елисеев, С.М. Коломийцев, Е.А. Эверстова // Вестник Курской гос. с/х академии. – 2015. - № 2. - С. 54-57.

6. Рыжаков А.В. Травматизм в промышленном животноводстве Вологодской области / А.В. Рыжаков, С.С. Русецкий, А.И. Вечерина // Вестник Ульяновской государственной с/х академии. – 2014. - № 4(28). - С. 98-101

7. Травматизм свиней, профилактика, лечение [Текст] / А.Н. Елисеев, П.В. Чунихин, Е.В. Петрова [и др.] // Ветеринария. - 2011. - №7. - С. 43-46.